GREEN MOUNTAIN UNDHEIM INVESTMENT AS
Hodneveien 260

4150 RENNESØY

Vår dato: 06.11.2026
Vår ref.: 202608496-10 Oppgis ved henvendelse
Deres ref.:

NVE gir konsesjon til nettilknytning til Undheim datasenter

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Green Mountain Undheim Investment AS (heretter GMUI) konsesjon for å bygge, eie og drive 132 kV nettilknytning til Undheim datasenter og Undheim transformatorstasjon. Vi har også godkjent detaljplan for tiltaket. Vedlagt oversendes NVEs tillatelser (anleggskonsesjon og vedtak om godkjenning av detaljplan) av i dag. Dokumentene er også å finne på www.nve.no/26129/A.

Klageadgang

Disse tillatelsene kan påklages, se opplysninger på siste side. Eventuelle klager vil bli sendt GMUI til uttalelse før saken legges fram for Energidepartementet.

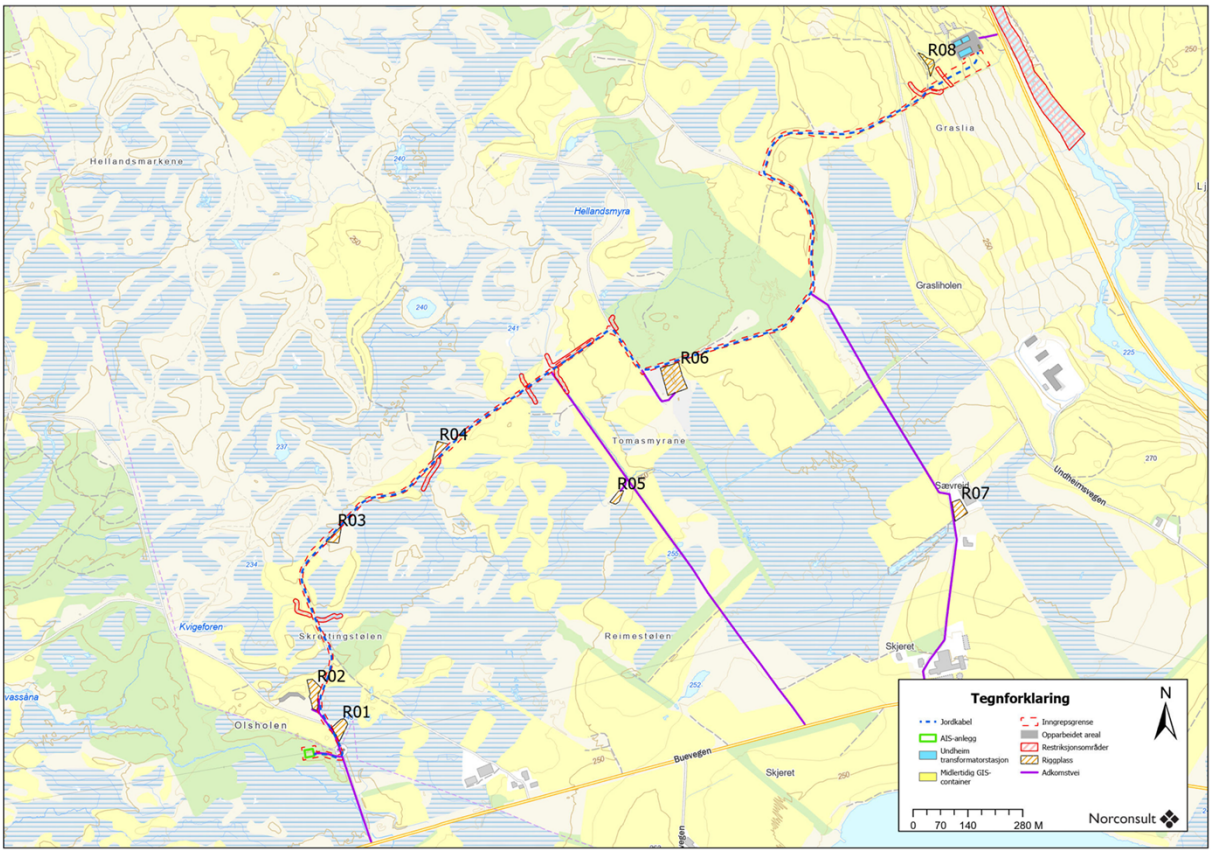
1 Søknaden

GMUI søker om å bygge en midlertidig nettilknytning for Undheim datasenter i Time og Hå kommuner i Rogaland. En permanent tosidig forsyning som sikrer langsiktig forsyningssikkerhet, forutsetter at Lnett gjør investeringer i regionalnettet og er derfor ikke forventet før 2029-2031. GMUI begrunner behovet for en midlertidig løsning med at det muliggjør idriftsettelse av datasenteret innenfor planlagt fremdriftsplan.

De midlertidige anleggene består av en 132 kV jordkabel i T-avgreining fra Lnetts 132 kV ledning Bjerkreim–Opstad til et gassisolert koblingsanlegg (GIS) i container ved Undheim datasenter. Kabelen skal hovedsakelig legges i internveier i Høg-Jæren vindkraftverk, og kobles på 132 kV Bjerkreim–Opstad gjennom et midlertidig luftisolert koblingsanlegg (AIS) som skal bygges under 132 kV Bjerkreim–Opstad. Plassering av anleggene er vist i figur 1.

GMUI søker også om å bygge Undheim transformatorstasjon ved siden av Undheim datasenter. Transformatorstasjonen er en del av de permanente anleggene for strømforsyningen. Stasjonsområdet vil være omtrent 3300 m^2 og bestå av to bygninger med grunnflater på 510 m^2 og 550 m^2. GMUI søker om å etablere fire transformatorer med omsetning 132/22 kV og et GIS-anlegg med øvre spenning 132 kV. Den midlertidige GIS-containeren vil etableres innenfor stasjonsområdet for Undheim transformatorstasjon.

Søknaden inkluderer også detaljplan for bygging og drift av ovennevnte anlegg.

Figur 1. Situasjonskart over anleggene Green Mountain Undheim Investment AS søker om.

2 NVEs behandling av søknaden

NVE behandler konsesjonssøknaden etter energiloven. Konsesjonssøknaden skal også oppfylle kravene til utredninger etter plan- og bygningslovens forskrift om konsekvensutredninger. Prinsippene i naturmangfoldloven skal dessuten legges til grunn som retningslinjer i vurderingen av om konsesjon skal gis. I tillegg til NVEs behandling, skal tiltaket også avklares etter andre relevante sektorlover.

Ved bygging av større kraftledninger og transformatorstasjoner stiller NVE normalt vilkår om at tiltakshaver skal utarbeide en detaljplan som skal godkjennes av NVE før anleggsarbeidet igangsettes. Detaljplanen skal beskrive hvordan anlegget skal bygges innenfor den konsesjonen som er gitt og hvordan miljøhensyn som er kommet frem i konsesjonsprosessen skal ivaretas. I denne saken omfatter NVEs behandling av konsesjonssøknaden også behandling av detaljplan. Det innebærer at NVE i vår behandling både har vurdert om konsesjon skal gis, og hvordan miljø- og landskapsforhold skal ivaretas i en eventuell bygge- og driftsfase.

GMUI har på forhånd innhentet uttalelser fra Hå og Time kommuner, Statsforvalteren i Rogaland og Rogaland fylkeskommune. Uttalelsene ble sendt til NVE sammen med konsesjonssøknaden. GMUI har også forelagt planene for grunneiere og andre berørte parter, og det er inngått minnelige avtaler med alle berørte grunneiere. Jæren Energi AS bekrefter at GMUI kan bygge og drifte

jordkabelen i vindkraftverkets internveier. Lnett AS bekrefter at en midlertidig løsning inntil de nødvendige investeringene i regionalnettet er etablert er driftsmessig forsvarlig. GMUI og Lnett er enige om grensesnitt.

NVE fant det derfor ikke nødvendig å sende søknaden på offentlig høring, jf. energiloven § 2-2.

Hå og Time kommuner har ingen merknader til søknaden. Time kommune forutsetter at naturmangfoldet ivaretas. Også Rogaland fylkeskommune påpeker at det er viktig å ivareta naturmangfold ved utføring av arbeidet. De vurderer at det ikke er nødvendig å gjennomføre arkeologiske registreringer, men minner om kulturminneloven § 8 andre ledd. Statsforvalteren i Rogaland forutsetter at GMUI utarbeider rutiner for å sikre at tiltaket ikke fører til nedslamming av vassdrag, og påpeker at det er særlig viktig i denne saken på grunn av nærhet til lakseførende vassdrag med elvemusling.

Under NVEs vurderinger i kapittel tre og fire har vi gjengitt de delene av uttalelsene, og GMUIs kommentarer til uttalelsene, som er relevante for vår vurdering av om tiltaket skal få konsesjon og om detaljplanen skal godkjennes. Høringsuttalelsene og søkers kommentarer er tilgjengelige som vedlegg til søknaden via offentlig postjournal[1].

3 NVEs vurdering av konsesjonssøknaden

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper tiltaket har for samfunnet som helhet. NVE gir konsesjon til anlegg som anses som samfunnsmessig rasjonelle. Det vil si at de positive konsekvensene av tiltaket må være større enn de negative. Vurderingen av om det skal gis konsesjon til et omsøkt tiltak er en faglig skjønnsvurdering.

3.1 Behov for tiltak

3.1.1 Søkers begrunnelse

GMUI planlegger å bygge et nytt datasenter på Undheim i Time kommune. Ved full utbygging vil datasenteret ha et effektbehov på 100 MW, og Statnett har bekreftet reservasjon av denne kapasiteten. For å kunne tilknytte datasenteret er det behov for å gjøre tiltak i regionalnettet.

GMUI planlegger å bygge ut datasenteret i fire trinn på 25 MW hver. Første byggetrinn er planlagt satt i drift i 2026. GMUI har derfor behov for nettilknytning flere år før den permanente løsningen etter planen kan ferdigstilles. Den omsøkte midlertidige tilknytningen skal gjøre det mulig å starte driften tidligere. Uten tiltaket må idriftsettelsen utsettes til den permanente nettilknytningen er etablert.

3.1.2 NVEs vurdering av behovet

NVE vurderer at behovet for tiltaket er tilstrekkelig beskrevet og begrunnet. Den planlagte oppstarten av datasenteret ligger flere år før forventet idriftsettelse av den permanente nettilknytningen. Uten en midlertidig løsning vil tilknytningen dermed bli utsatt til 2030/2031.

[1] eInnsyn – Green Mountain Undheim Investment AS – Søknad om anleggskonsesjon, Undheim datasenter

NVE mener derfor at det er dokumentert et behov for en midlertidig nettilknytning.

3.2 Samfunnsøkonomisk vurdering og tekniske forhold

3.2.1 Vurderte konsepter

Lnett har utarbeidet en konseptvalgutredning[2] for den permanente nettløsningen, der de også omtaler den midlertidige løsningen.

I konseptvalgutredningen vurderer Lnett tre konsepter for å tilknytte datasenteret til nettet:

1. Innsløyfing på 132 kV Bjerkreim–Opstad
2. Koblingsstasjon på Kartavoll
3. Sammenkobling av vindparker

I tillegg er et nullalternativ, som innebærer at datasenteret ikke kan knyttes til nettet, vurdert.

De tre utbyggingskonseptene omfatter i hovedsak den samme midlertidige løsningen. Denne består av en T-avgreining fra 132 kV-forbindelsen Bjerkreim–Opstad, et midlertidig AIS-koblingsanlegg, om lag 3,3 km 132 kV jordkabel gjennom Høg-Jæren vindkraftverk og et midlertidig GIS-anlegg ved datasenteret. Deler av transformatorstasjonen ved datasenteret skal inngå i den permanente nettilknytningen. Siden den midlertidige løsningen ikke har betydning for det endelige konseptet, har vi ikke gjort noen vurdering av valgt konsept for permanent løsning.

3.2.2 Vurderte løsningsvalg

Den omsøkte løsningen innebærer tilknytning til eksisterende 132 kV-ledning Bjerkreim–Opstad gjennom en T-avgreining og etablering av et midlertidig AIS-koblingsanlegg ved tilknytningspunktet. GMUI har estimert kostnaden for løsningen til ca. 650 millioner kroner. Selv om konsesjonssøknaden i begrenset grad omtaler alternative tekniske løsningsvalg innenfor det valgte konseptet, fremgår det at GMUI opprinnelig planla tilknytning via transformatorstasjonen i Høg-Jæren vindkraftanlegg. Denne løsningen ble ikke videreført ettersom partene ikke kom til enighet om etableringen, og søknaden ble derfor endret til den nå omsøkte tilknytningen via T-avgreining fra Bjerkreim–Opstad.

Når den permanente løsningen settes i drift, skal den midlertidige forbindelsen fra Bjerkreim–Opstad tas ut av drift. Dette omfatter T-avgreiningen, AIS-koblingsanlegget, den om lag 3,3 km lange jordkabelen og det midlertidige GIS-anlegget ved transformatorstasjonen.

Den nye 132/22 kV-transformatorstasjonen på datasentertomten skal inngå i den permanente nettilknytningen. NVE legger til grunn at det senere valget av permanent nettløsning ikke begrenses av den midlertidige tilknytningen.

[2] Tilknytning av 100 MW datasenter Undheim - Konseptvalgutredning - PlanNett

3.3 Visuelle virkninger

Vurderinger av visuelle virkninger omfatter ikke direkte arealinngrep, som vil bli vurdert i senere kapitler. Virkninger i anleggsfasen vil være forbigående og vektlegges ikke i vurderingene av visuelle virkninger.

Det er kun AIS-koblingsanlegget og transformatorstasjonen som vil være synlige etter endt anleggsarbeid og istandsetting. Fagrapporten for landskap vurderer at anleggene vil være synlige, men ikke skille seg ut i et område med eksisterende og planlagt infrastruktur og næring.

Transformatorstasjonen er planlagt ved siden av Undheim datasenter, som er et større inngrep og ifølge fagrapporten vil gjøre transformatorstasjonen mindre synlig. GMUI skriver i søknaden at stasjonen vil bestå av to bygg med mønehøyde omtrent 15 meter. Byggene er planlagt i betong, med en jordlig fargepalett på fasaden.

GMUI har søkt om opparbeidelse av grunn i forbindelse med detaljreguleringen etter plan- og bygningsloven, og opplyser om at dette vil være ferdig innen arbeidet med transformatorstasjonen begynner. Grunnarbeidene innebærer å etablere en skjæring på vestsiden av transformatorstasjonen, og stasjonstomten vil derfor ligge lavere i terrenget enn vindkraftverket i vest.

Øst for fylkesvei 505 er det kartlagt et viktig friluftsområde, Ulverudla og Låglia. Transformatorstasjonen kan være synlig fra deler av den østlige enden av friluftsområdet, og mulig også noen utsiktspunkter.

Området sør for fylkesvei 504 er et kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse (KULA). Området er et sammenhengende heilandskap med flere kulturminner som vitner om den historiske bruken av lyngheilandskapet. Fagrapporten vurderer at hverken transformatorstasjonen eller AIS-koblingsanlegget vil være synlig fra KULA-området.

NVE vurderer at transformatorstasjonen vil være synlig, særlig fra fylkesvei 505 og til dels fra den østlige enden av friluftsområdet Ulverudla og Låglia. Ettersom stasjonen er planlagt ved siden av Undheim datasenter, vil tiltaket etter vårt syn ses i sammenheng med datasenteret og oppleves som en del av næringsområdet. Også AIS-koblingsanlegget i T-avgreiningen til 132 kV Bjerkreim–Opstad er planlagt plassert under eksisterende kraftledning, og vil være skjermet fra fylkesvei 504 og kulturmiljøet sørover av vegetasjon. NVE mener derfor løsningen GMUI har søkt om gir små visuelle virkninger.

3.4 Kulturminner og kulturmiljø

Dette kapitlet handler om direkte inngrep i automatisk fredete kulturminner og kulturmiljøet (fra før 1537) og eventuelle vedtaksfredete kulturminner. Vurderingene av de indirekte virkningene på kulturminner og kulturmiljøer er beskrevet under temaet visuelle virkninger over.

Det er ikke registrert automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet, men GMUI opplyser at jordkabelen vil krysse en gammel ferdselsvei uten formelt vern. Ettersom kabelen vil gå i eksisterende vei, vurderer fagrapporten for kulturminner at det ikke vil bryte opp kulturmiljøet mer enn dagens situasjon.

Rogaland fylkeskommune vurderer at potensialet for å finne automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet er lite, og at det derfor ikke er behov for å gjøre ytterligere arkeologiske undersøkelser. De minner om kulturminneloven § 8 andre ledd, som fastsetter at dersom det avdekkes hittil ukjente automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet, skal alt arbeid øyeblikkelig stanses og kulturminnemyndigheter varsles.

Gitt at det ikke er funnet automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet og kabelen vil legges i eksisterende vei over den gamle ferdselsveien, vurderer NVE at tiltaket ikke vil ha noen vesentlige virkninger på kulturminner. NVE forutsetter at GMUI oppfyller kravene i kulturminneloven, og gjør oppmerksom på at de er ansvarlig for at fredete kulturminner ikke skades.

3.5 Naturmangfold

I henhold til naturmangfoldloven § 7 plikter NVE å legge til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 når det skal vurderes om det skal gis konsesjon til et tiltak eller ikke.

3.5.1 Naturmangfoldloven §§ 8 og 9

Naturmangfoldloven § 8 første ledd krever at vedtak som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for naturmangfoldet.

Kunnskapsgrunnlaget i denne saken bygger på beskrivelse av tiltaket og vurdering av konsekvenser i søknaden. I tillegg har kunnskapsgrunnlaget bestått av Naturbase, Artsdatabankens artskart, rødliste for naturtyper (2018), rødliste for arter (2021), høringsuttalelsene vedlagt søknaden og konsekvensutredningen for detaljreguleringen til Undheim datasenter.

En viss usikkerhet om hvorvidt vi besitter fullstendig kunnskap om de biologiske verdiene i influensområdet til kraftledningen vil alltid være til stede. NVE vurderer likevel at den samlede dokumentasjonen som her foreligger gir tilstrekkelig grunnlag for å drøfte og vurdere effekten tiltaket har på naturmangfoldet ut fra sakens omfang og risikoen for skade, i samsvar med kravet i naturmangfoldloven § 8. NVE mener derfor at føre-var-prinsippet som fremgår av naturmangfoldloven § 9 ikke kommer til anvendelse i denne saken.

3.5.2 Naturtyper og vegetasjon

Store deler av tiltaksområdet ble kartlagt etter Miljødirektoratets instruks i 2018. Norconsult befarte området som ikke er kartlagt tidligere i desember 2025 for å vurdere potensialet for naturverdier.

Det er registrert flere naturtyper i området, inkludert kystlynghei (EN), semi-naturlig myr (EN), naturbeitemark (VU) og semi-naturlig våteng (DD). Det er også registrert flere funn av solblom (EN) i tiltaksområdet. Fagrapporten har avgrenset et økologisk funksjonsområde for arten som inkluderer de registrerte forekomstene og nærliggende egnet habitat.

Fagrapporten for naturmangfold konkluderer at hverken naturtypelokalitetene eller funksjonsområdet for solblom blir direkte berørt av tiltaket.

Statsforvalteren i Rogaland skriver at GMUI må vurdere konsekvensene når konsesjonen for Høg-Jæren vindkraftverk utløper og internveiene eventuelt skal istandsettes. GMUI svarer at ettersom jordkabelen er omsøkt som et midlertidig anlegg og konsesjonen til Høg-Jæren vindkraftverk utløper i 2036, vurderer de at tiltaket ikke vil komme i konflikt med en eventuell istandsetting av vindkraftverket.

Ettersom kabelen er planlagt i vei og GMUI planlegger å bruke opparbeidede arealer til riggplasser og eksisterende veier til transport, vurderer NVE at tiltaket ikke vil ha nevneverdige virkninger for naturtyper eller rødlistede plantearter.

3.5.3 Fugl

Det er registrert et stort antall fuglearter innenfor utredningsområdet, hvorav 24 er rødlistet. Vipe (CR), storspove (EN), rødstilk (NT) og sanglerke (NT) er hekkende eller mulig hekkende i området. Konsekvensutredningen for detaljreguleringen identifiserte et funksjonsområde for vipe omtrent 400-450 meter nord for kabeltraseen og transformatorstasjonen. Sandsvale (VU) har en koloni nordøst i tiltaksområdet. I tillegg inngår store deler av tiltaksområdet i et mulig hekkeområde for sørlig myrsnipe, som er en underart av myrsnipe (LC) av særlig stor forvaltningsinteresse. Fagrapporten for naturmangfold opplyser at arten ikke er registrert hekkende i området siden 2004, men at området fortsatt vurderes som et potensielt hekkeområde. Hubro (EN) og sivhauk (NT) bruker trolig tiltaksområdet til næringssøk, men hekker ikke i området.

Fagrapporten for naturmangfold vurderer at tiltaket ikke vil ha noen påvirkning på fugl i driftsfase, og at sandsvalekolonien ikke blir direkte berørt. Anleggsarbeidet kan forstyrre fuglelivet midlertidig.

NVE slutter seg til vurderingen om at det er anleggsarbeidet som kan ha negative virkninger for fugl. GMUI planlegger å bruke omtrent et halvt år på å bygge de midlertidige anleggene, og omtrent halvannet år på transformatorstasjonen. Arbeidene foregår samtidig som byggeperioden for Undheim datasenter, som er planlagt ferdigstilt i løpet av 2028. I planbestemmelsene for reguleringsplanen har Time kommune satt krav om at anleggsarbeid i og nær funksjonsområdet for vipe ikke skal igangsettes i hekkesesongen april-mai.

NVE mener det ikke vil være hensiktsmessig med restriksjoner på anleggsarbeidet for de elektriske anleggene når det samtidig foregår byggearbeider i forbindelse med datasenteret. NVE viser videre til at GMUI skriver at opparbeidelse av stasjonstomten er behandlet og utført i forbindelse med detaljplanreguleringen, og at de ikke forventer at det vil være behov for pigging eller sprengning. I vindkraftverket vil arbeidet med ledningen foregå langs vei som ifølge fagrapporten allerede er i hyppig bruk som anleggsvei. NVE vurderer derfor at fugler som er sensitive for forstyrrelser trolig allerede skyr området, og at eventuelle hekkende fugler nær kabeltraseen vil ha en viss toleranse for forstyrrelser.

NVE minner om naturmangfoldloven § 15, som fastsetter at unødig skade på dyr og deres reir skal unngås.

3.5.4 Naturmangfold i vann

Tiltaket berører to vannforekomster med anadrome strekninger. Nordre Varhaugselva – Rongjabekken og Tvihaugåna renner fra myrområdene i vindkraftverket og vestover, med

anadrom strekning omtrent 4 km nedstrøms tiltaksområdet. AIS-anlegget er planlagt plassert nær et sideløp av vassdraget, mens kabelen vil krysse et annet.

Stormyråna renner øst for tiltaksområdet og nær planlagt plassering av Undheim transformatorstasjon. Anadrom strekning ligger omtrent 1,75 km nedstrøms tiltaksområdet. I Stormyråna er det også registrert elvemusling (VU). Nærmeste registrering av elvemusling er ifølge fagrapporten omtrent 330 meter nedstrøms, og det er også et funksjonsområde for elvemusling omtrent 500 meter nedstrøms. Jordkabeltraseen vil krysse to bekker med utløp til Stormyråna.

GMUI skriver at kablene skal legges over eksisterende kryssinger av bekkeløp. Jordkabelen er planlagt lagt i terreng det siste strekket inn til transformatorstasjonen, og her vil den legges under en av sidebekkene til Stormyråna.

Statsforvalteren i Rogaland påpeker at det har forekommet utslipp til Stormyråna i forbindelse med anleggsarbeidet på tomten til datasenteret, og forutsetter at GMUI innarbeider rutiner så tiltaket ikke medfører tilslamming av vassdraget. De skriver at lagrede masser ikke må legges nær bekker og avrenningslinjer i terrenget, og at perioden og berørt areal med mellomlagrede masser må minimeres.

GMUI skriver at de har planlagt avbøtende tiltak for å hindre avrenning fra anleggsarbeidene. Ved fare for stor avrenning av finsediment planlegger de midlertidig å legge bekkeløpene i rør, og i perioder med mye nedbør skal de ikke grave i nærheten av vannforekomstene.

NVE mener det er særlig viktig at GMUI planlegger og utfører anleggsarbeidet på en måte som hindrer avrenning til vannforekomstene i området, ettersom det lever elvemusling nær tiltaksområdet og det allerede har vært flere utslippshendelser til Stormyråna. Vi registrerer at GMUI i detaljplanen beskriver rutiner for arbeid nært vann og vassdrag, og viser til kapittelet med NVEs vurdering av detaljplanen nedenfor for ytterligere kommentarer til dette.

3.5.5 Naturmangfoldloven §§ 10 til 12

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal påvirkningen av et økosystem vurderes ut ifra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli påvirket av. Tiltaket GMUI søker om er planlagt i Høg-Jæren vindkraftverk. Undheim transformatorstasjon er planlagt ved siden av Undheim datasenter.

NVE har vurdert den samlede belastningen, jf. naturmangfoldloven § 10, av eksisterende og planlagte tiltak i tiltaksområdet. Undheim transformatorstasjon øker det totalet arealbeslaget av GMUIs næringsområde, men området transformatorstasjonen vil beslaglegge var inkludert i detaljreguleringsplanen og er dermed hensyntatt i behandlingen av denne. GMUI vil legge jordkabelen i internveiene i Høg-Jæren vindkraftverk, og klausuleringsbeltet til kabelen vil dermed ikke føre til ytterligere arealbeslag av naturområder. Videre planlegger GMUI å bruke eksisterende veier til transport og allerede opparbeidede områder til riggplasser. Tiltaket utnytter hovedsakelig berørte arealer, og NVE mener derfor at den samlede belastningen ikke øker i nevneverdig grad.

NVE vurderer på bakgrunn av dette at tiltaket ikke ha virkninger som er i konflikt med forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Naturmangfoldloven § 11 tilsier at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse. I naturmangfoldlovens § 12 står det at skader på naturmangfoldet skal unngås ved bruk av

driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultatene. NVE legger også til grunn at konsesjonsbehandlingen skal medføre at tiltaket lokaliseres der de samfunnsmessige ulempene blir minst, jf. energilovforskriften § 1-2. Samtidig vil en eventuell konsesjon legge føringer for hvilke avbøtende tiltak GMUI må gjennomføre for å minimere skadene på blant annet naturmangfoldet. På bakgrunn av dette mener NVE at naturmangfoldloven §§ 11 og 12 er hensyntatt.

Etter NVEs vurdering er det viktig at anleggsarbeid som potensielt kan berøre viktige biotoper og leveområder gjennomføres og tilpasses slik at inngrepene i disse områdene blir minst mulige. GMUI har utarbeidet en detaljplan, og vi viser til vår vurdering av avbøtende tiltak i anleggsperioden nedenfor.

3.6 Arealbruk, infrastruktur og bomiljø

Hele tiltaket ligger innenfor arealer regulert til vindkraft i Time og Hå kommuners arealplaner. Undheim transformatorstasjon er planlagt på areal regulert til energianlegg i godkjent detaljreguleringsplan.

Norconsult har utført støyberegninger for Undheim transformatorstasjon og en overordnet vurdering av støy fra gravearbeidet i forbindelse med anleggsarbeidet. Støynivå fra transformatorene vil være under støygrensen. Støynivået ved graving vil være under støygrensene så lenge arbeidet utføres på dag- og kveldstid.

Kabeltraseen er hovedsakelig planlagt i eksisterende vei, men fra internvei i vindkraftverket og til transformatorstasjonen vil den gå i innmarksbeite. Fagrapporten for landbruk vurderer at beitekvaliteten kan bli noe redusert de første par årene der kabelleggingen har ført til inngrep i jordbruksarealer, men at kabelen ikke vil hindre dagens bruk i driftsfasen. NVE registrerer at GMUI beskriver rutiner for å redusere skader på landbruk i detaljplanen, og viser til kapittel 4.3.3 for ytterligere kommentarer til dette.

På bakgrunn av vurderingene over, mener NVE at løsningen GMUI har søkt om gir små virkninger for arealbruk og annen infrastruktur.

3.7 Virkninger for vassdrag

NVE vurderer planene slik de er fremlagt til ikke å kreve noen ytterligere behandling etter bestemmelsene i vannressursloven. Vannressursloven har imidlertid flere alminnelige regler om vassdrag. NVE viser spesielt til aktsomhetsplikten i vannressursloven § 5 som pålegger at vassdragstiltak og tiltak som berører vassdrag skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser.

Vi gjør oppmerksom på at dersom planene endres eller det viser seg at allmenne interesser tilknyttet vassdraget kan bli berørt av tiltaket, kan dette utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven, jf. § 8. Planene må i så tilfelle sendes NVE for vurdering. Vannressurslovens bestemmelser ivaretar de allmenne interessene i vassdraget og tiltakshaver er selv ansvarlig for eventuelle skader og ulemper for de private interessene i vassdraget som følger av tiltaket.

3.8 Naturfare

Kabeltraseen krysser aktsomhetsområder for flom. GMUI prosjekterer den tekniske løsningen for å være vanndykket i perioder, og skriver at det ikke vil være risiko for utvasking eller forflytning som følge av flom. De elektriske anleggene ligger utenfor øvrige aktsomhetsområder for skred og kvikkleire.

Tiltakshaver er ansvarlig for å sørge for effektiv sikring og beredskap og at bygging av anlegget planlegges og gjennomføres med tilstrekkelig sikkerhet for mot naturfare, jf. §§ 3-5 og 3-7 i energilovforskriften. Videre plikter tiltakshaver å sørge for tiltak for å forebygge og begrense virkningen av ekstraordinære situasjoner. Dette følger av energiloven § 9-2 jf. § 9-1.

På bakgrunn av vurderingene over, mener NVE at løsningen GMUI gir tilstrekkelig sikkerhet for anlegget med hensyn til naturfarepåvirkning og innebærer liten fare for å forårsake naturfarehendelser.

4 NVEs vurdering av detaljplanen

4.1 Hva vurderer NVE?

Formålet med en detaljplan er å sikre at tiltakshaver tar hensyn til miljø og landskap når anlegg med konsesjon etter energiloven skal bygges og driftes. Forhold som NVE mener GMUI beskriver på en god måte i detaljplanen, og som det ikke er kommet merknader til, blir ikke vurdert nærmere av NVE.

NVE konstaterer at nødvendige terrenginngrep knyttet til tomteopparbeidelse for transformatorstasjonen med tilhørende adkomstvei gjennomføres med gitt tillatelse fra Time kommune. Vi legger til grunn at opparbeiding og istandsetting av dette arealet skjer med hjemmel i den tillatelsen, og gjør derfor ikke nærmere vurderinger av dette i vår behandling av detaljplanen.

4.2 Detaljplanlegging av arealbruk og istandsetting

4.2.1 Permanent og midlertidig arealbruk

Detaljplanen og arealbrukskartet beskriver hvilke permanent og midlertidig arealbruk gjennomføringen av det omsøkte tiltaket medfører. Inngrepsgrenser langs kabeltraséen og rundt riggplasser og restriksjonsområder/geografiske områder hvor det skal tas særlig hensyn, er også vist på kartet og beskrevet i planen.

I kapittel 5 er det beskrevet at AIS-anlegg i T-avgreining på 132 kV Bjerkreim- Opstad etableres på allerede opparbeidet areal, men at det er behov for noe planering/graving/utfylling. Området vil planeres og det vil legges ut duk og pukk. Med unntak av et mindre strekk av jordkabelen, som skal legges over dyrka mark/beitemark, berører også denne kun allerede opparbeidete arealer. Det samme gjelder riggplassene. For adkomst til kabeltraséen er det heller ikke behov for ny arealbruk, utover ev. tiltak for å utbedre veiene innenfor normaler for landbruksveier, for at veiene skal tåle den planlagte anleggstransporten. Det framgår av kapittel 6.3 i detaljplanen at massehåndtering skal følge prinsippene i NVEs veileder for terrengbehandling

NVE mener det er positivt at tiltakshaver minimerer behovet for ny arealbruk, og at inngrepsgrensene er tydelig beskrevet i detaljplanen og markert på arealbrukskartet. Vi ser også positivt på at vår veileder for terrengbehandling[3] skal legges til grunn for massehåndtering. Vi mener at prinsippene i veilederen også bør ligge til grunn for øvrige aktiviteter og anleggsarbeid, og setter derfor vilkår om dette i vårt vedtak om godkjenning av detaljplanen. I den forbindelse viser vi til at det ikke framgår av detaljplanen hvorvidt GMUI planlegger fysisk merking av inngrepsgrensa i terrenget og/eller i anleggsmaskinenes styringssystem. NVE konstaterer at det er viktig at GMUI forholder seg til inngrepsgrensene. Ved restriksjonsområder/områder der det skal utvises ekstra aktsomhet bør inngrepsgrensen alltid markeres fysisk, jf. kapittel 3.1 i vår terrengveileder.

4.2.2 Istandsetting

Det framgår av kapittel 6.3 i detaljplanen at istandsetting og arrondering skal følge prinsippene i NVEs veileder for terrengbehandling. Videre står det at ved istandsetting skal alle områder unntatt landbruksarealer settes i stand etter prinsippet om naturlig revegetering, med mindre det vurderes formålstjenlig å så, f.eks. ved fare for erosjon.

NVE mener det er positivt at GMUI legger vår veileder til grunn for istandsettingen, noe som innebærer at utgangspunktet for istandsetting av utmarksarealer er naturlig revegetering. Vi har samtidig forståelse for at det i noen tilfeller kan være nødvendig å iverksette tiltak, som for eksempel såing med stedegne frøblandinger, blant annet for å forebygge erosjon og utvasking av masser. I den forbindelse viser vi til at klapping/komprimering av toppmasser generelt skal unngås, jf. NVEs veileder. Dersom det i erosjonsutsatte områder er behov for å klappe/komprimere massene, bør overflaten rufses til for å sikre en raskere revegetering. Vi viser til kapittel 4.3 i vår veileder for terrengbehandling for mer informasjon. NVE har ingen innvendinger mot at GMUI gjennomfører såing dersom det viser seg å være nødvendig, men setter vilkår om at eventuell tilsåing skal gjøres med stedegne arter/frøblandinger. NVE setter også i samme vedtak krav om at istandsettingen skal være gjennomført innen to år etter at anlegget er satt i drift.

4.3 Gjennomføring av anleggsarbeidet og avbøtende tiltak

4.3.1 Naturmangfold på land

Det framgår av kapittel 6.1 i detaljplanen at både GMUI og entreprenør skal utnevne en miljøansvarlig, med tilstrekkelig tid og relevant kompetanse, som har ansvar for å sikre at krav og føringer i detaljplanen implementeres og følges opp. Det framgår av kapittel 4.1.2 i detaljplanen at tiltaksområdet ikke er kartlagt for fremmede arter i vekstsesong. Det er derfor knyttet usikkerhet til eventuelle uregistrerte forekomster. Kapittel 6.4 beskriver at ved eventuelle funn av fremmede arter skal nødvendige tiltak for å hindre spredning iverksettes.

Lokale og regionale myndigheter har i sine innspill vist til viktigheten av at GMUI ivaretar naturmangfold ved utføringen av arbeidet.

NVE mener det er positivt at GMUI skal benytte miljøansvarlige i gjennomføringen av anleggsarbeidet. Dette gir et godt utgangspunkt for at arbeidet gjennomføres med minst mulig

[3] NVE veileder 2/2021: https://publikasjoner.nve.no/veileder/2021/veileder2021_02.pdf.

miljø- og landskapsmessige ulemper. Vi legger til grunn at GMUI tar hensyn til naturmangfold i anleggsperioden, herunder naturtyper og funksjonsområdet til solblom (betegnet som ØF1 i fagrapporten for naturmangfold). I den forbindelse viser vi til at inngrepsgrensene stedvis går ganske nærme noen naturtyper. Vi viser til våre vurderinger i kapittel 4.2, og minner om viktigheten av å overholde inngrepsgrensen. Når det gjelder fremmede arter minner vi om at GMUI er ansvarlig for å gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre at fremmede arter blir spredd, i henhold til forskrift om fremmede organismer § 24.

4.3.2 Vassdrag og naturmangfold i vann

Kapittel 6.2.4 i detaljplanen beskriver hvordan anleggsarbeid nært vann og vassdrag skal gjennomføres for å hindre negativ påvirkning på ferskvannsorganismer. I detaljplankartet er det lagt inn restriksjonsområder som skal ivareta vassdrag nær anleggsområdene.

Statsforvalteren i Rogaland har spilt inn et konkret krav som de mener bør konkretiseres i forbindelse med søknaden for anleggsgjennomføring.

Etter NVEs vurdering er de beskrevne tiltakene hensiktsmessige for å hindre avrenning til vannforekomstene i området og ivareta viktig naturmangfold i vassdrag. Vi konstaterer at innspillet fra Statsforvalteren er tatt inn som et avbøtende tiltak i kapittel 6.6.1 i detaljplanen.

4.3.3 Dyrka jord

Det framgår av kapittel 6.5 hvilke avbøtende tiltak GMUI skal gjennomføre for å redusere ulemper for landbruk, herunder skader på jordsmonn. Videre framgår det av kapittel 6.3 at matjord ikke skal blandes med øvrige jordmasser, og av kapittel 6.2.1 at det skal benyttes kjøretøy med lavt marktrykk for reduserer faren for strukturskader og jorderosjon, alternativt skal lasten tilpasses grunnforhold og terreng.

Etter NVEs vurdering er tiltakene GMUI planlegger for å gjennomføre anleggsarbeidet med minst mulig ulemper for dyrka jord/innmarksbeite hensiktsmessige. Vi anbefaler at GMUI benytter Norsk Landbruksrådgiving / NIBIO sin veileder Jordmasser - Fra problem til ressurs (2022)[4] i forbindelse med håndtering og mellomlagring av jordmasser.

5 NVEs konklusjon og vedtak

5.1 Søknad om konsesjon

NVE mener det er et dokumentert behov for den midlertidige nettilknytningen, og at fordelene ved det omsøkte tiltaket derfor er større enn ulempene. NVE gir derfor GMUI konsesjon etter energiloven for å bygge, eie og drive Undheim transformatorstasjon og en midlertidig nettilknytning til Undheim datasenter.

Tillatelsene gis i anleggskonsesjonene, NVE-ref. 202608496-8 og 202608496-9.

[4] Jordmasser-fra-problem-til-ressurs-2.-utgave-2022-LR.pdf.

5.2 Detaljplan

NVE vurderer at detaljplanen gir et godt utgangspunkt for hvordan byggingen av anlegget skal foregå, og at tiltak beskrevet i detaljplanen vil være med på å begrense ulemper som utbyggingen kan medføre. Vi har derfor godkjent planen i eget vedtak av i dag, NVE-ref. 202611614-3. NVE minner om at detaljplanen ikke kan fravikes uten vår godkjenning.

5.3 Avbøtende tiltak

For å redusere virkningene av prosjektet har NVE pekt på flere avbøtende tiltak i våre vurderinger i kapittel 3 og 4. I vedtak om godkjenning av detaljplan setter vi vilkår om at NVEs veileder for terrengbehandling skal legges til grunn for anleggsarbeidet og andre aktiviteter, og at eventuell tilsåing skal gjøres med stedegne arter/frøblandinger. Vi setter også vilkår om at istandsettingen skal være gjennomført innen to år etter at anlegget er satt i drift.

5.4 Orientering av grunneiere/rettighetshavere og naboer

NVE ber om at GMUI så snart som mulig sender dette brevet til grunneiere/rettighetshavere, naboer og gjenboere. Normalt skal alle som bor 100 meter ut fra senterlinjen til ledningen varsles. Naboeiendommer er eiendom som har felles grense med den tomt som skal bebygges. Gjenboereiendom forstås som eiendom hvor kun en vei, gate, elv eller annet areal ligger imellom. Både eiere av bebygde og ubebygde eiendommer skal varsles. Dersom noen av de nevnte mottakerne er representert ved fullmektig, skal også fullmektigen få tilsendt brevet, jf. forvaltningsloven § 12.

NVE ber om at GMUI sender en bekreftelse på utsendelsen av brevet med opplysning om dato for utsendelsen.

5.5 Orientering av systemansvarlig

NVE viser til forskrift om systemansvaret i kraftsystemet. Forskriften gjelder systemansvarlig og enhver som helt eller delvis eier eller driver nett, produksjon eller organisert markedsplass, samt omsetter og sluttbrukere. Konsesjonæren plikter å informere systemansvarlig i tråd med kravene i gjeldende forskrift. Systemansvarlig skal blant annet fatte vedtak om godkjenning av nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg før disse kan idriftsettes. Plikten til å informere systemansvarlig gjelder også ved endringer i anlegget som ikke utløser behovet for ny anleggskonsesjon. Se Reguleringsmyndigheten for energi sine nettsider for mer informasjon om systemansvarsforskriften og veiledere. Se Statnetts nettsider for gjeldende retningslinjer.

5.6 Om byggesaksbehandling

Anlegg for overføring og omforming av elektrisk energi er unntatt fra behandling etter plan og bygningsloven, jf. pbl. § 1-3. Bygg direkte tilknyttet den daglige driften av energianlegg skal derfor ikke byggesaksbehandles. NVE mener det aktuelle bygget faller inn under unntaket i § 1-3, og det skal derfor ikke byggesaksbehandles av kommunen. Aktuelle bygg skal likevel utformes i tråd med relevante krav i forskrift om tekniske krav til byggverk (FOR 2017-06-19-840). Konsesjonæren er ansvarlig for at forskriftens krav etterfølges.

NVE ber om å bli orientert dersom områder som er godkjent til midlertidig arealbruk i NVEs tillatelser, omgjøres til permanent arealbruk i medhold av annet lovverk. NVE ønsker å motta kopi av søknader og eventuelle tillatelser.

Når anlegget er ferdig bygget, skal dere sende kommunen kartdata i egnet kartformat med alle fysiske anlegg, slik at det offentlige kartverket kan oppdateres. Kravet står i byggesaksforskriften (SAK 10).[5]

5.7 Anlegget er omfattet av kraftberedskapsforskriften

Anlegget er omfattet av kraftberedskapsforskriften.[6] NVE har i detaljplangodkjenningen ikke vurdert om tiltaket tilfredsstiller kravene i forskriften.

5.8 Tillatelser dere trenger etter annet lovverk

I tillegg til denne godkjenningen av detaljplanen må dere sørge for å skaffe dere nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Dere er også ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Med hilsen

Ingrid Myrtveit
seksjonssjef

Anne Johanne Kråkenes
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

GREEN MOUNTAIN UNDHEIM INVESTMENT AS

[5] Byggesaksforskriften (SAK 10) § 4-3 siste ledd (forskrift 26. mars 2010 nr. 488 om byggesak).
[6] Kraftberedskapsforskriften (forskrift 7. desember 2012 nr. 1157 om sikkerhet og beredskap i kraftforsyningen).

NVE
Norges vassdrags- og energidirektorat

Kopimottakerliste:

ROGALAND FYLKESKOMMUNE
STATSFORVALTEREN I ROGALAND
Hå kommune
TIME KOMMUNE
NORCONSULT NORGE AS - Lars Aga
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) - Region Vest
TELENOR NORGE AS
LNETT AS
JÆREN ENERGI AS
Grunneiere/rettighetshavere
Naboer/gjenboere
GREEN MOUNTAIN UNDHEIM INVESTMENT AS - Stein Øyvind Bystrøm

NVE
Norges vassdrags- og energidirektorat

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs - epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.
Du kan anmode om utsatt iverksettelse av vedtaket	Du kan anmode om at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Klage på vedtak om samtykke til ekspropriasjon har utsettende virkning, med mindre det er truffet vedtak om noe annet.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32, 36 og 42.